

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

ISSN 0013-8827. Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 40

1 oktober 1980

No. 10

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam — Nederland

INHOUD: B. J. VAN VONDEL, *Chrysomela lapponica* Linnaeus, nieuw voor de fauna van Nederland (Col., Chrysomelidae) (p. 145). — J. C. MEERMAN en R. SCHOUTEN, De verspreiding van *Hyloicus pinastri* (Linnaeus, 1758) en *Deilephila porcellus* (Linnaeus, 1758) in Nederland (Lep., Sphingidae) (p. 147). — JEAN BELLE, Notes on three species of *Cyanogomphus* Selys, 1873 (Odonata: Gomphidae) (p. 151). — LUC WILLEMSE, Some interesting faunistic data of *Rhopalocera* in Greece (Lepidoptera) (p. 156). — B. VAN AARTSEN, Mededelingen over Nederlandse wolzwevers, waarbij een nieuwe soort voor onze fauna (Diptera, Bombyliidae) (p. 159). — Literatuur (p. 150, 160: W. N. ELLIS; p. 160: B. J. LEMPKE, G. G. M. SCHULTEN). — Korte mededelingen (p. 146: Nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek; p. 155: Personalia, Correctie; p. 158: J. J. M. MOONEN; p. 159: J. P. C. BOOT).

***Chrysomela lapponica* Linnaeus, nieuw voor de fauna van Nederland (Col., Chrysomelidae)**

door

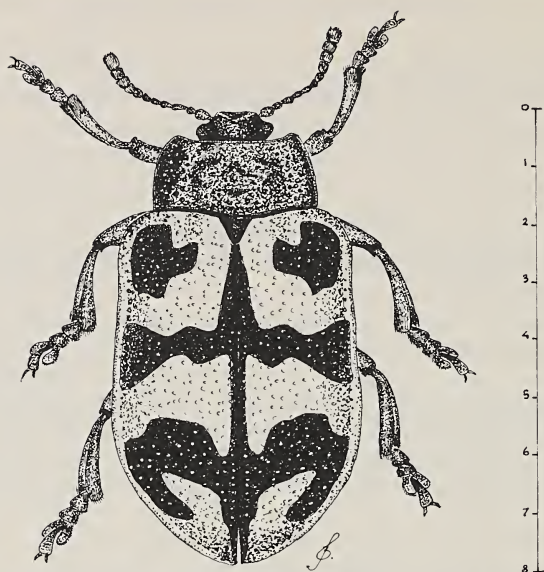
B. J. VAN VONDEL

ABSTRACT. — *Chrysomela lapponica* Linnaeus is new to the Dutch fauna and reported here from three localities in the provinces of Friesland and Drenthe.

Tijdens een wandeling op 2 juli 1979 in de bossen van Beetsterzwaag trof ik aan de rand van een Kraaiheideveld op een blad van een Berk een opvallend oranje-rood met zwart getekend bladhaantje. Ik kende deze soort niet, doch later bleek zij gemakkelijk te determineren als *Chrysomela lapponica* Linnaeus.

Uit de literatuur is mij niet gebleken dat de kever al uit Nederland bekend was. De heer J. Krikken deelde mij mee, dat ook in de Leidse collectie geen inlandse exemplaren aanwezig waren. Van de heer S. J. van Ooststroom vernam ik dat *C. lapponica* toch al eerder in ons land gevangen was. De collectie van het Amsterdamse Instituut voor Taxonomische Zoölogie herbergt namelijk drie exemplaren uit Appelscha, op 26.VIII.1975 verzameld door J. H. Woudstra en één exemplaar uit Norg, op 4.VI.1976 geklopt langs de westzijde van de Norgerholt door B. Aukema.

Buiten Nederland is de kever bekend van Noord-Frankrijk, België (Tavier), Duitse Bondsrepubliek (Ulm, Oldenburg, Göttingen, oostelijk Westfalen en het Schwarzwald), Oostenrijk, Hongarije, Lapland, Siberië, China en Canada. Het betreft hier allemaal gebieden met een klimaat variërend van boreaal met een koude korte zomer tot gematigd regenrijk met een middelmatig warme zomer. Als mogelijke voedselplanten worden genoemd: *Alnus*-, *Betula*-, *Populus*-, *Salix*- en *Sorbus*-soorten. Van enkele andere *Chrysomela*-soorten is bekend dat de larven de bladeren skeletteren. De soort wordt meestal boreaal of montaan genoemd, doch onze eigen vindplaatsen Appelscha, Norg en Beetsterzwaag lijken mij wat dat betreft nogal afwijkend. Verder is het nogal opvallend dat Everts en andere verzamelaars uit zijn tijd

Chrysomela lapponica Linnaeus, vindplaats Beetsterzwaag. Schaal in mm.

regelmatig in die buurt verzameld hebben, doch dat *C. lapponica* daar toen niet aangetroffen werd. Wellicht kunnen we nu meer waarnemingen van de opvallend getekende kever verwachten. Overigens komt het ook voor dat de zwarte dekschildtekening ontbreekt of dat het oranje-rode deel zeer donker is.

Roestuin 78, 3343 CV Hendrik Ido Ambacht.

NIEUWE AANWINSTEN VOOR DE BIBLIOTHEEK

- BOTTERWEG, P. F., 1978. Moth behaviour and dispersal of the pine looper, *Bupalus piniarius* (L.). (Neth. J. Zool. 28 (¼)).
- CASPERS, N., 1980. Die Emergenz eines kleinen Waldbaches bei Bonn. (Decheniana Beih. 23).
- DOSŽANOV, T. N., 1980. Hippoboscidae of Kazakhstan. (Russisch).
- EIJSSACKERS, H., 1978. Mogelijke nadelige invloeden van het onkruidbestrijdingsmiddel 2, 4, 5-T op de bodemfauna.
- FJELLBERG, A., 1980. Identification keys to Norwegian Collembola.
- FRAZIER, C. A., 1969. Insect allergy. Allergic and toxic reactions to insects and other arthropods.
- HERBIVORES, their interactions with secondary plant metabolites, 1979. (G. A. Rosenthal & D. H. Janzen, eds).
- ITALIE, A. van & M. de Koning, 1939. Handleiding voor de zijdeteelt.
- MELLINK, J., 1980. Mosquito bites, host responses and virus transmission. An entomological-parasitological study.
- MYRIAPODA, 3. int. Kongress für Myriapodologie. 1978. (O. Kraus, ed.; Abh. Verh. naturwiss. Hamburg [2]21/22).
- NIELSON, M. W., 1979. A revision of the subfamily Coelidiinae (Homoptera: Cicadellidae). 3. Teruliini, new tribe. (Pac. Ins. Mon. 35).
- PESTS and disease control handbook, 1979 (N. Scopes & M. Ledieu, eds).